

Legeattest og automatiske strømmålarar

Fastlegar skal ikkje skrive ut legeattest som seier at pasientar har helseplager som skuldast stråling frå automatiske strømmålarar. Det er ikkje dokumentert samband mellom helseplager og stråling frå slike målarar.

Innan 1. januar 2019 vil alle straumkundar få installert automatiske strømmålarar. Desse målarane sender målaravlesingsdata til leverandøren over straumnett, mobilnett eller eit eige radionettverk. Dette gjev svak elektromagnetisk stråling.

Helsedirektoratet har desse råd til fastlegar og pasientane deira:

- Den elektromagnetiske strålinga frå automatiske strømmålarar er svært svak. Det er ikkje dokumentert samband mellom helseplager og så svak stråling.
- Strålinga frå strømmålarane ligg langt under [grenseverdiane som er sette av Statens strålevern](#)
- Fastlegen skal ikkje skrive ut helseattest som seier at pasienten har plagar som skuldast stråling frå ein automatisk strømmålar.
- Pasientar som kjem til legen med plager dei meiner skuldast stråling eller elektromagnetiske felt, må bli tatt på alvor. Plagene deira kan vere reelle, sjølv om dei ikkje skuldast elektromagnetiske felt.

[Noregs vassdrags- og energidirektoratet \(NVE\) har sagt](#) at dersom strømmålaren er til vesentleg og dokumenterbar ulempe for nettkunden, kan kunden søkje om fritak frå kravet om å få ein slik automatisk strømmålar installert.

NVE har vidare sagt at for å få unntak, må kunden sende inn attest frå lege eller psykolog som seier at kunden har gitt uttrykk for helseplager som han eller ho meiner skuldast den automatiske strømmålaren.

Helsedirektoratet legg til grunn [Folkehelseinstituttet si kunnskapsoppsumming frå 2012](#). Her gjekk FHI gjennom mange vitenskaplege studiar. FHI fann ikkje haldepunkt for at stråling under dei anbefalte grenseverdiane gir helserisiko.

Målingar gjort av Statens strålevern viser at strålinga frå dei automatiske strømmålarane ligg langt under de anbefalte grenseverdiane.

Helsepersonellova §15 og Forskrift om krav til helsepersonells attester, erklæringer m.v. har desse krava til innhald i legeattestar:

«Den som utsteder attest, legeerklæring o.l. skal vere varsom, nøyaktig og objektiv. Attest, legeerklæring, o.l. skal vere korrekte og bare inneholde opplysningar som er nødvendige for formålet.»

Dersom fastlegen skriv ut ein attest som seier at pasienten har plagar som skuldast ein automatisk strømmålar, vil det vere i strid med [helsepersonellova](#).

Referansar

1. [Svake høyfrekvente elektromagnetiske felt – en vurdering av helserisiko og forvaltningspraksis](#). Rapport fra en ekspertgruppe. 2012:3. Folkehelseinstituttet.
2. Svak stråling fra smarte strømmålere. [Stråleverninfo 09/17](#). Statens strålevern.

Først publisert: 14.03.2018

Sist fagleg oppdatert: 14.03.2018

ROBERT JOZSEF LENNART MAGNUSSON
PERLEMORVEIEN 13
1639 GAMLE FREDRIKSTAD

Deres ref.:
Vår ref.: 18/23104-3
Saksbehandler: Karin Stubberud Stey
Dato: 15.08.2018

Krav til legeattest vedrørende dispensasjon fra installasjon av AMS-måler

Vi viser til dine e-poster 13. juli og 7. august 2018 med spørsmål knyttet til legenes rolle ved dispensasjon fra installasjon av automatiske strømmålere (AMS-målere).

Helsedirektoratet har tidligere uttalt at det ikke er funnet noen årsakssammenheng mellom helseplager og stråling fra automatiske strømmålere. Den elektromagnetiske strålingen fra automatiske strømmålere er svært svak. Det er ikke dokumentert sammenheng mellom helseplager og så svak stråling. Leger kan følgelig ikke skrive ut attester som sier at pasienten har plager som skyldes stråling fra AMS -målere. Se Helsedirektoratets nettsider om [legeattest og automatiske strømmålere](#). Der er det også vist til en rapport fra en ekspertgruppe oppnevnt av Folkehelseinstituttet [Svake høyfrekvente elektromagnetiske felt – en vurdering a helserisiko og forvaltningspraksis \(rapport 2012:3\)](#). Der fremgår det at det ikke er holdepunkt for å si at stråling under de anbefalte grenseverdiene gir helserisiko. Målinger gjort av Statens strålevern viser at strålingene fra de automatiske strømmålerne ligger langt under de anbefalte grenseverdiene. Se [stråleverninfo 09/17](#).

Pasienter som kommer til legen med plager de mener skyldes stråling eller elektromagnetiske felt, må likevel bli tatt på alvor. Plagene deres kan være reelle, selv om de ikke skyldes elektromagnetiske felt. Det fremgår av nevnte rapport (2012:3) at det ikke er dokumentert at tiltak for å redusere eksponering for elektromagnetisk felt (EMF) har positiv betydning for helseplager tilskrevet EMF. Det er derfor ikke grunnlag for å anbefale reduksjon i eksponering for elektromagnetiske felt. Trolig er det viktigste tiltaket å gi allmennheten et korrekt bilde av helserisikoen ved eksponeringen for EMF. Kognitiv terapi kan også være et virkemiddel.

Bestemmelsene om automatiske strømmålere faller inn under regelverket og ansvarsområdet til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Det fremgår av [helsepersonelloven § 15](#) at den som utsteder attest, erklæring o.l. skal være varsom, nøyaktig og objektiv. Det stilles strenge krav til hva en attest skal inneholde. Dette gjelder både den faktiske fremstillingen, vurderinger av denne, samt faglige vurderinger. Attest, erklæring o.l. skal være korrekt og bare inneholde opplysninger som er nødvendige for formålet. Attest, erklæring o.l. skal inneholde alle opplysninger som helsepersonellet bør forstå

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi

Karin Stubberud Stey, tlf.: +4724163543

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

er av betydning for mottageren og for formålet med attesten, erklæringen o.l.. Dette er nærmere redegjort for i [rundskriv til helsepersonelloven](#) og kommentaren til § 15.

På bakgrunn av det som er sagt ovenfor kan ikke lege eller psykolog attestere at fritak er et riktig tiltak for å redusere helseplagene til en pasient eller at pasienten har helseplager som følge av stråling fra AMS - målere. Helsedirektoratet har vært i dialog med Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om dette.

Vennlig hilsen

Anne Louise Valle e.f.
Avdelingsdirektør

Karin Stubberud Stey
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk